

Îndrăznește să cunoști!

TEZAU

Foaie a Bibliotecii Academiei Române

Marea camee a României - a 5-a din lume

pag. 12

dăruită Academiei de ing. Orghidan

ANUL I, NR.3

MARTIE 2020

APARE LUNAR

Au fost predate în trei ani și readuse într-un an

Documentele, înapoi !

În decursul istoriei personalități marcante au donat Academiei Române documente inestimabile. În 1978 printr-un abuz și fără temei Partidul Comunist a emis o Decizie prin care documente importante au fost transferate altor instituții. Abia în 2010, în baza legii 189/14.10, patrimoniul Academiei Române a fost reintregit.

pag. 2-3

Fondul „Special” sau Fondul „Secret”(II)

pag. 12

Dr. Cornel Lepădatu:

pag. 6-7

O lume a cunoașterii

Pontus Euxinus

Cea mai veche hartă

pag. 10

Alexandru Papiu Ilarian la Academia Română

pag. 4

După Unirea Principatelor, problema agrară a continuat să provoace instabilitate. Domnitorul Cuza spera în reforme agrare. Primul ministru Anastasie Panu se adresează lui **Victor Hugo** să sprijine guvernul

pag. 11

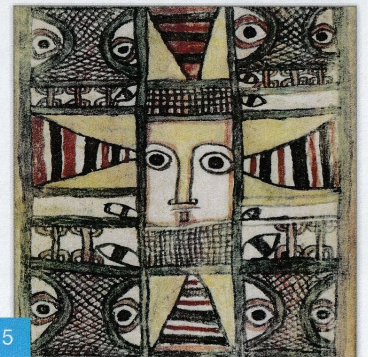
N. Iorga, Liga Culturală și propaganda unionistă

pag. 8-9

Un manuscris etiopian în colecțiile Bibliotecii Academiei

SULURI MAGICE

pag. 5

Wolfgang Amadeus Mozart, Cadenza per il Rondeau

În scurta sa viață, Wolfgang Amadeus Mozart a compus un număr enorm de opere muzicale, cele mai multe neegalate în frumusețe și profunzime. Mozart a fost autorul a 41 de simfonii, printre care sunt de menționat *Simfonia nr. 35 Haffner*, nr. 36 Linz, nr. 40 nr. 41 Jupiter.

A compus 27 concerte pentru pian și orchestră, 7 concerte pentru vioară și orchestră, concerte pentru clarinet, pentru harpă și flaut, pentru corn și orchestră, 2 simfonii concertante, divertismente, serenade.

În domeniul muzicii de cameră sunt de menționat cele 6 cvartete pentru coarde dedicate lui Haydn, sonate pentru pian, sonate pentru vioară și pian, triouri pentru vioară, violoncel și pian, cvartete pentru instrumente de suflat etc.

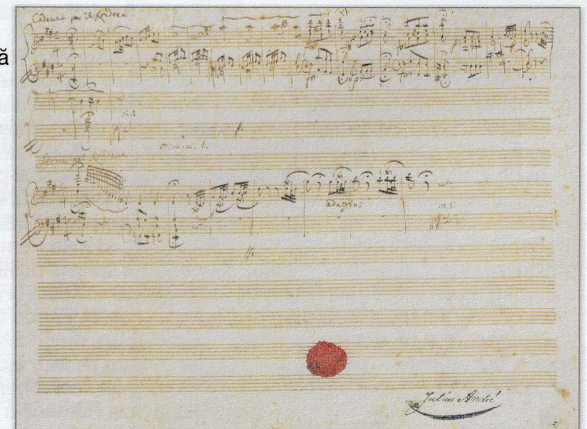
Pasionat de operă, a compus 17 opere, dintre care cele mai cunoscute, jucate și astăzi pe

scenele tuturor teatrelor de operă din lume, sunt: *Răpirea din Serai*, *Nunta lui Figaro*, *Don Giovanni*, *Così fan tutte*, *Flautul fermecat*. Între 1784 și 1786, Mozart a realizat în medie o compoziție la fiecare două săptămâni, cele mai multe adevărate capodopere.

Manuscrisul prezentat, așa cum se întâmplă de obicei cu manuscrisele neterminate ale lui Mozart - și, într-adevăr, neobișnuit în cazul operelor sale finale -, nu este nici datat, nici semnat de compozitor; el cuprinde o cadență de 16 măsuri și o *ferma* (8 măsuri

solistice concluzive) dintr-un rondo în La major, posibil dintr-un final al unui concert pentru pian.

Acest manuscris, se pare singurul existent în România, a fost autentificat la 16 octombrie 1873 de Julius André, fiul primului editor al lui Mozart.

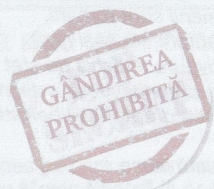

Marea Camee a României

Una dintre cele mai importante piese ale colecției de gliptică a Cabinetului Numismatic al Bibliotecii Academiei Române este Marea Camee a României în sardonix policrom (maro, brun-violet, alb, verde-brun și roșu-brun), de formă eliptică și de dimensiuni deosebite (175 x 136 x 42 mm, în greutate de 905 g). Ca dimensiuni și greutate ea este a cincea camee din lume, după cele de la Paris, Viena, Haga și Napoli. Cameea, cumpărată de la anticarul vienez Zapletal, care o adusese din Siria, a făcut parte din colecția inginerului Constantin Orghidan și a fost dăruită de acesta Academiei Române, împreună cu întreaga colecție de pietre gravate, constând din 965 de geme și camee.

Figurile reprezentate pe această camee sunt Iulian Apostatul și soția sa, Flavia Helena; două acvile cu aripile întinse, ținând în gheare o ghirlandă de frunze și fructe, susțin busturile cuplului imperial, aflate de Minerva și despărțite de un palladium. În ceea ce privește evoluția portretului lui Iulian Apostatul, reprezentat în general drept filosof, pontifex maximus sau teurg, Marea Camee a României completează această serie cu imaginea sa ca divus.

Dr. Viorel Petac

Fondul „Special” sau Fondul „Secret”.

Epurarea publicațiilor, începută în 16 septembrie 1944 de către Traian Popovici, a continuat în Biblioteca Academiei Române și avea să cunoască mai multe etape.

Tot în Arhiva Academiei Române am întâlnit mai multe documente care întregesc acest puzzle al evoluției Bibliotecii la începutul instaurării regimului comunist, respectiv al constituirii Fondului „Special”. Aceste documente se află în fondul A 101 Biblioteca (1945-1946), dosar nr. 165/1946.

Ședința din 9 mai 1946

Un prim document în acest sens este un Proces-Verbal al Ședinței Comisiunii Bibliotecii din 9 mai 1946. Comisiunea respectivă era formată din următorii: Prof. Ion I. Nistor, Prof. Șt. Ciobanu, Prof. G. Macovei și Pr. Nicolae M. Popescu. La pct. I al procesului verbal se ia act și se „aprobă raportul despre activitatea Bibliotecii pe anul 1945, înfățișat de Dl. Conservator al Bibliotecii” (fila 78). Deși nu este amintit nimic cu privire la Fondul „Special”, acest document este extrem de important deoarece ne prezintă Comisia care aviza treburile interne ale Bibliotecii Academiei Române.

Ședința din 21 martie 1947

O altă ședință a acestei comisii a avut loc în ziua de 21 martie 1947, unde au fost aduse în discuție, în prezența Conservatorului (Directorului, n.n.) Bibliotecii, mai multe referate cu privire la fondurile și colecțiile bibliotecii: cărți, periodice, manuscrise, stampe, hârti, muzică etc. (fila 237).

Ședința din 28 februarie 1948

Un alt Proces-Verbal al Ședinței Comisiunii Bibliotecii este din data de 28 februarie 1948. Comisia respectivă era compusă din

următorii: Prof. Ion I. Nistor (Conservatorul Bibliotecii), Pr. Nicolae M. Popescu, Prof. I. Petrovici și Prof. Dr. C. Ionescu-Mihăești.

La pct. 5 al procesului verbal este consemnat faptul că „Serviciul Periodicelor a executat lucrările pentru scoaterea din circulație a următoarelor categorii de periodice: a) Periodicele în ale căror titluri și subtitluri apar numele membrilor Dinastiei; b) Periodicele tipărite în Transnistria sau în ale căror titluri apar numiri transnistrene; c) Periodicele legionare și antonesciene; d) Periodicele referitoare la straja Țării” (fila 417).

Cu alte cuvinte, epurarea și defascizarea colecțiilor bibliotecii a continuat și după anul 1944, până în 1948, imediat după abdicarea Regelui Mihai I și transformarea Regatului României în Republică Populară, când a cunoscut o nouă etapă. Așa cum reiese din documentul menționat anterior, s-a început epurarea tuturor periodicelor care se refereau la membrii Dinastiei Regale.

Ședința din 6 martie 1948

La nici o săptămână, Comisia Bibliotecii avea să se întâlnească într-o nouă ședință, în ziua de 6 martie 1948. La pct. 2 al Procesului Verbal se spune că: „Comisiunea ia act despre lucrările pentru scoaterea din circulație a publicațiilor interzise, la care lucrează o bună parte din personalul Bibliotecii” (fila 419).

Un detaliu care ne atrage atenția și asupra căruia vom reveni, și anume: faptul că la scoaterea din circulație a publicațiilor interzise lucra o bună parte din personal, adică majoritatea bibliotecarilor. Cu alte cuvinte, aceasta era însărcinarea principală a angajaților Bibliotecii, pe lângă alte sarcini.

Un alt aspect interesant pe care-l reținem: Procesul-Verbal este semnat de toți membrii, mai puțin de către Conservatorul Bibliotecii, Prof. Ion I. Nistor. Profesorul Ion I. Nistor a funcționat în calitate de Conservator (Director, n.n.) al Bibliotecii Academiei Române până pe 8 iunie 1948. În data de 9 iunie, Academia Română a fost transformată în Academia Republicii Populare Române, fiind reorganizată implicit și Biblioteca sa.

Dr. Silviu – Constantin Nedelcu

